

Zingende dichter

Verse versjes, liedjes en gedichten

Zingende dichter

Verse versjes, liedjes en gedichten

Bart de Groof

De Vlijtige Vlinder

Auteur: Bart de Groof

ISBN: 9789465385419

NUR: 307

© Bart de Groof 2025

Uitgeverij: *De Vlijtige Vlinder*

Vormgeving: Eric Van Poucke

Foto's omslag: Robert Buiskool

Foto's Wim Kan: Theater Instituut Nederland

www.bartdegroof.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of auteur.

| **Cabaretier**

Niet mijn ding

We staan in de wereld bekend om onze grenzeloze tolerantie. Onlangs wilde een doodzieke Surinamer van 89 jaar uit Paramaribo sterven bij zijn dochter in de Bijlmer. Maar hij moest eerst een inburgeringscursus volgen. Bij het examen kreeg hij een zin: 'Mijn neus loopt en mijn voeten ruiken.' Hij antwoordde: 'Ik houd niet zo van Picasso.' Daarna moest hij zijn visie geven op de tussen-n. Hij schreef op: In Italië hebben ze een tussenpaus en in Nederland, hebben ze de 'tussen-n'.

Zestien hoogleraren in de taal-en letterkunde vergaderen anderhalf jaar of het 'zielepoot' of 'zielenpoot' moet worden. Dat vind ik reuzesneu! 'Op Koninginnēdag eten we koninginnēsoep.' Waarom? Van één koningin kun je geen soep trekken. 'Eskimo' moet nu ineens met een hoofdletter. Laat me toch koud! Kan mij dat schelen. Denk jij dat ze zich druk maken over hoe dat zij 'Hollander' schrijven? Hou toch op! Ze weten niet eens dat we bestáán. Ze slaan een wak, vangen een vis en in de iglo eten ze hem uit uit een koekepan, zonder tussen-N.

En onze spreektaal wordt met het jaar armzaliger. Weet je dat deze thans gedecimeerd is tot nog maar twee woorden: "Is goed". De hele dag hoor je het om je heen: in ziekenhuizen: "Is goed", op beursvloeren: "Is goed" en in crematoria: "Ken ie sakke?" "Is goed!"

Kom je weg op 'n feestje, ik ben tóch al niet zo'n partytjger. Dan sta ik meestal ergens rustig aan een rode wijn te nippen. En dan komt er zo'n opgefokte yup op me af die mij monter op je schouders timmert: "Hé kerel ga je lekker?" Dan heb ik geen zin meer. Even later komt zijn blonde vriendin met 'n héél verhaal waar ik niet naar luister, omdat ze wel lekker is om te zien. "Tis niet mijn ding!" zegt ze telkens. Afwezig knik ik bevestigend. "Tis niet mijn ding..." "Nee trut, je zit met je hand in mijn broek, 't is mijn ding!"

We zijn 'n apart land geworden. Op Goerree-Overvlakkee en Walcheren wordt massaal cocaïne gesnoven, dat wist je niet, hè?

Weg van Nederland

Waar is de blanke top der duinen
Waar is het felle, witte zand.
Waar zaten vissers ooit te pruimen?
Nu koop je coke in Cadzand.

Nadat Lex z'n eerste lijntje snoof
viel ie zalig van zijn geloof.
Na twee jaar was hij schizofreen.
Vonden z'n vrienden niet zo vreemd.

Nadat Gerrit z'n gram verwierf
en dizzy door de duinen zwierf.
Zei ie: "Wat zijn hier de vrouwen bloot...",
terwijl ie z'n neus in het water snoot.

Watersnood.

Zeeland, onder een nieuwe ramp bedolven.
Wit en droog is nu de lijn,
de nieuwe kustlijn.
Onder waanzinnige witte golven.

Wat is hier allemaal aan de hand?
Ik ben weg van Nederland.

Kinderlijk verlangen

We schrijven beginjaren zeventig. Een raar soort overgangstijd was dat. De flowerpower was bezig met het naspel en er was nog geen crisisvuiltje aan de olielucht. Mijn ouders besloten om van een suf provinciestadje te verhuizen naar een nóg suffer boerendorp. Zij zagen het als een vooruitgang. Ik niet. Ik was zeven. Vanaf dat moment was mijn leven overgoten door de drukkende lucht van koeienstront. Mijn ouders zijn uiteindelijk gezwicht door de blijkbaar overtuigende woorden van de makelaar die zei: "Als u hier veertig jaar woont, ruikt u niks meer."

Zelfs in dat achterlijke dorp gebeurde er weleens iets. Maar daar had meer het seizoen de hand in: ouwejaar. Het derde ouwejaar dat wij in dat dorp woonden, 1973, stond voor mij in het teken van een aardverschuiving. Wij kregen bezoek. En dat was nog nooit voorgekomen. Niet omdat wij geen familie of vrienden hadden, maar men diende in die tijd over een tractor te beschikken wilde je ons dorp kunnen bereiken. Mijn opa en oma zouden komen, helemaal uit Velp. En ze kwamen nog óók. Aan tafel werd het programma voor de avond vluchtig doorgesproken. Al om 21.00 uur zou mijn moeder oliebolle gaan bakken.

"Dan zijn we om 22.30 uur zeker klaar...." "Sssttt!" siste mijn vader, schuin mijn kant opkijkend. Maar ik wist natuurlijk allang wat er die avond zou gaan gebeuren. Vroeger had 'WK' een hele andere betekenis. WIM KAN.

Ik wist dat ik 'nee' had. Maar niet zeker dat ik 'ja' nooit zou krijgen. Dus vroeg ik tijdens het toetje: “Mam, mag ik Wim Kan zien?” Grootmoeder antwoordde: “Jongen, dat is niks voor jou, het gaat alleen maar over politiek waar jij tóch niks van begrijpt en verder is het véél te laat voor een jongen van jouw leeftijd.” “Ja, maar, ja, maar, 't is toch ouwejaar...?” “Nee”, besliste mijn vader.

Natuurlijk kon ik de slaap niet vatten. En even balanceerde ik in het niemandsland tussen waak en slaap toen beneden de televisie hard werd aangezet. Alleen het geluid van een piano was te horen: “Uren, dagen, maanden, jaren...” Even later gevolgd door een geagiteerde stem van een meneer die ik maar wat graag met eigen ogen had gezien. De eerste lachsalvo's knalden door de huiskamer.

Nú was het tijd om op te staan. Behoedzaam opende ik de deur van de slaapkamer. Halverwege de open wenteltrap ging ik zitten op een trede, die niet kraakte, zodat ik alles woord voor woord kon verstaan. Soms bulderde mijn grootvader door een grap heen, waardoor ik er even niets van verstond.

Dan weer zwiepte de deur van de huiskamer open en moest er iemand naar het toilet. Pijlsnel vloog ik naar boven, uit het licht dat mij dreigde te verraden. Behoedzaam wachtte ik tot er doorgetrokken werd. Dan kon ik weer gauw naar mijn trede terug die nog net warm was. Na drie kwartier hield ik het niet meer vol. Ik zat te klappertanden in dat kouwe trappenhuis en kreeg kramp in mijn benen. Daarbij begon ik steeds minder grappen te begripen.

De volgende dag, 1 januari, zaten we aan het verlate ontbijt. Mijn vader en opa citeerden moeiteloos hele passages uit de conférence van Kan, waarmee het zout vrolijk in mijn nog verse wond werd gewreven. “Ja, en die grap over de kamelen op het behang vond ik ook héél goed.”, liet ik mij dapper ontvallen. Niemand reageerde en ik voelde dat ik een rood hoofd kreeg.

Maar ik was in de ban. In de ban van de man die een héél land zo kon laten bulderen van het lachen met grappen over politici en autoriteiten. Wat hij klaarspeelde was pure magie. Dat volwassen mensen zó kinderlijk konden verlangen naar die ene man op ouwejaarsavond. Er hing een gezelligheid van onbestemde spanning omheen die mij bijzonder aantrok. Dat één man met tekst en muziek een avond lang zes miljoen mensen aan zijn lippen had hangen! En op 3 januari was, kocht ik van mijn hard gespaarde geld de plaat van de Oudejaarsconférence '73: *Wim Kan* begeid door *Ru van Veen* aan de vleugel en *Corrie* aan zijn zijde. Dat zwarte vinyl draaide ik in no-time asgrijs.

Wim Kan is nu 25 jaar dood. En weet je hoe deze grote man van het woord in ere wordt gehouden? Met 'n keet. Die ze nergens kwijt kunnen. Het was een paar jaar geleden een prachtig initiatief om het schijvershuisje van de cabaretier uit Kudelstaart van de ondergang te redden. Maar er is geen gemeente die er een prominente plaats voor over heeft. Voor de Keet van Kan. Dat kan alleen in Nederland.